

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2931/2019
17.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Зоране Делибашић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Немања Јоловић адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, чији је законски заступник Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8843/18 од 06.03.2019. године, у седници већа одржаној 17.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужиоца, **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж 8843/18 од 06.03.2019. године, у ставу другом изреке, тако што се одбија жалба тужене и потврђује пресуда Вишег суда у Београду П 1944/2016 од 20.07.2018. године у ставу првом изреке.

У преосталом делу ревизија тужиоца се одбија као неоснована.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 1944/2016 од 20.07.2018. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезана тужена да му на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде угледа, части, слободе због неоснованог лишења слободе у периоду од 20.06.2006. године до 01.07.2007. године исплати износ од 2.600.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 20.07.2018. године па до исплате. Ставом другим изреке је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му поред износа досуђеног ставом првим изреке пресуде по истом основу исплати износ од још 2.590.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 20.07.2018. године па до исплате. Ставом трећим је обавезана тужена да на име трошкова поступка тужиоцу исплати износ од

69.000,00 динара са законском затезном каматом почев од пресуђења па до исплате. Ставом четвртим изреке је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка преко досуђеног износа, а ставом петим изреке је тужилац ослобођен плаћања трошкова судских такси.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж 8843/18 од 06.03.2019. године, ставом првим изреке, потврдио првостепену пресуду у делу става првог изреке којим је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од 1.900.000,00 динара са траженом каматом као и у ставу другом, трећем и четвртим изреке и жалбе парничних странака је одбио у том делу као неосноване. Ставом другим изреке је преиначио првостепену пресуду у преосталом делу става првог изреке тако што је одбио тужбени захтев за исплату накнаде нематеријалне штете по траженом основу за износ од још 700.000,00 динара, са законском затезном каматом од првостепеног пресуђења па до исплате, а ставом трећим изреке је одбио захтеве парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено преко пуномоћника изјавио ревизију због погршне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијену пресуду у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14) и утврдио да је ревизија делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге битне повреде се ревизијом не указује.

У правноснажно окончаном поступку је утврђено да је решењем истражног судије посебног Одељења Окружног суда у Београду Ки П 31/05 од 22.06.2006. године, тужиоцу одређен притвор почев од 20.06.2006. године из разлога прописаних чланом 142. став 2. тачка 2. и тачка 5. ЗКП из разлога постојања околности које су указивале да ће окривљени изменити или фалсификовати доказе у вези кривичног дела које му се ставља на терет и из разлога што је за кривично дело које му је стављено на терет прописана казна затвора преко десет година. Тужиоцу је решењем Окружног суда у Београду Кп 11/06 од 01.06.2007. године укинут притвор а против њега је поступак правноснажно окончан доношењем пресуде Апелационог суда у Београду Кж1 По 1-7/14 од 13.11.2014. године којом је потврђена пресуда Вишег суда у Београду, посебног одељења К По1 63/10 од 15.05.2013. године којим је тужилац ослобођен од оптужбе. Тужилац је провео укупно 346 дана у притвору, по чијем укидању се захтевом обратио туженој ради накнаде штете настале услед овог лишења слободе, али по његовом захтеву није поступљено. Тужилац раније није осуђиван. Услед боравка у притвору, тужиоцу је нарушено здравље, промењен је однос околине према њему и све је то утицало на његов брак а који се окончао 2012. године. Тужилац нема запослење нити редовне приходе, а ни имовину, па сада живи у стану пријатеља.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев ценећи да је сума од 2.600.000,00 динара

адекватна сатисфакција оштећеном лицу за његова трпљења, те да ова сума представља правичну новчану накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове које је тужилац претрпео.

Другостепени суд је одлучујући о жалбама парничних странака оценио да би досуђивање накнаде у већем износу од 1.900.000,00 динара било противно циљу коме служи та накнада и поговарало би тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, имајући у виду све околности конкретног случаја и дужину трајања притвора.

Врховни касациони суд налази да су ревизијски наводи тужиоца о погрешној примени материјалног права приликом одређивања висине правичне новчане накнаде нематеријалне штете делимично основани.

Правична накнада нематеријалне штете као облик отклањања штетних последица, састоји се у исплати суме новца као сатисфакцији за претрпљену нематеријалну штету, с обзиром да реституција по природи ствари није могућа, да би се код оштећеног успоставила психичка и емотивна равнотежа која је постојала пре штетног догађаја, у мери у којој је то могуће. При том, она не сме бити циљ, већ мора бити средство за ублажавање претрпљене нематеријалне штете, и не сме поговарати тежњама које нису спојиве са њеном природом и сврхом (подстицање лукративних мотива или комерцијализацији личних добара).

Оценом свих штетних последица проистеклих из неоснованог лишења слободе тужиоца, као и свих околности конкретног случаја које су од утицаја на одмеравање висине правичне накнаде, (природа и тежина кривичног дела које му је стављено на терет, време проведено у притвору (346 дана), последице лишења слободе на његово здравствено стање, као и последице које је лишење слободе оставило на приватан живот тужиоца (развод после 14 година брака), однос људи из окружења према њему после притварања, итд...), Врховни касациони суд налази да је првостепеном одлуком правилно одлучено о висини правичне новчане накнаде за овај вид нематеријалне штете.

Следом реченог, Врховни касациони суд је побијену другостепену пресуду преиначио и применом члана 200. Закона о облигационим односима тужену обавезао да поред досуђеног износа другостепеном пресудом од 1.900.000,00 динара тужиоцу исплати и износ од још 700.000,00 динара, налазећи да износ од 2.600.000,00 динара представља правичну накнаду којом ће се пружити сатисфакција тужиоцу за душевне болове које је трпео због неоснованог лишења слободе и боравка у притвору 346 дана.

Како је побијеном пресудом, погрешном применом материјалног права из члана 200. Закона о облигационим односима преиначена првостепена одлука, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Имајући у виду природу и друштвену струку права на накнаду нематеријалне штете, досуђивање у већем износу не би одговарало значају повређеног добра и циљу коме накнада служи због чега је, супротно наводима ревизије, тужбени захтев преко досуђеног износа неоснован, па је у том делу

ревизија тужиоца одбијена применом члана 414. став 1. ЗПП и одлучено као у ставу другом изреке.

Тужилац је делимично успео у поступку по ревизији па му на основу члана 153. и 154. ЗПП припадају и трошкови овог поступка који су му досуђени у висини од 33.000,00 динара на име награде адвокату за састав ревизије, сразмерном успеху тужиоца у поступку по ревизији.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП одлучено је као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Бранислава Апостоловић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић